

3. DiFazio J. & Fletcher D.J. Updates in the management of traumatic brain injury. *Vet. Clin. North Am. Small Anim. Pract.* 2014. № 44 (4). P. 721–739.
4. Kornegay J.N., Oliver J.E. Jr. & Gorgacz E.J. Clinicopathologic features of brain herniation in animals. *JAVMA.* 1983. № 182 (10). P. 1111–1116.
5. Platt S.R. & Garosi L. *Small Animal Neurological Emergencies.* Manson Publishing. 2012. 671 p.
6. Sande A. & West C. Traumatic brain injury: a review of pathophysiology and management. *J Vet Emerg Crit Care.* 2010. № 20 (2). P. 177–190.
7. Tadevosyan A., Kornbluth J. Brain herniation secondary to intracranial hypertension. *Neurol. Clin.* 2021. № 39 (2). P. 293-318.

ВПЛИВ ІДІОПАТИЧНОЇ ТА СИМПТОМАТИЧНОЇ ЕПІЛЕПСІЇ НА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ СОБАК: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ

Богдан А. А., Сулова Н. І.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
bogdan.an2000@gmail.com

Вступ. Епілепсія в собак часто асоціюється з підвищеним ризиком передчасної смерті або евтаназії через недостатній контроль нападів. Загальна тривалість життя собак з різними формами епілепсії за даними деяких авторів становить близько 7 років. Такі фактори, як кластерні напади або епілептичний статус, можуть бути безпосередньою причиною смерті або значно погіршувати прогноз. Проте в літературі недостатньо даних щодо порівняльного аналізу виживання собак виключно з ідіопатичною епілепсією (ІЕ) та собак з симптоматичною епілепсією, спричиненою відомими внутрішньочерепними ураженнями.

Мета дослідження. Дослідити тривалість життя та прогноз у популяції собак з ідіопатичною та симптоматичною епілепсією, а також визначити фактори ризику, що впливають на виживання.

Матеріал і методи дослідження. Було проведено ретроспективне дослідження медичних карток 34 собак, з яких 26 мали підтверджену ідіопатичну епілепсію, а 8 – епілепсію, пов'язану з відомими внутрішньочерепними патологіями (пухлини, запалення). Збір даних для подальшого спостереження проводився шляхом структурованого телефонного опитування власників. Оцінювалися такі параметри, як частота нападів, наявність кластерних судом, епілептичного статусу та схеми лікування. Статистичний аналіз виживання проводився за допомогою методу Каплана-Маєра та моделі пропорційних ризиків Кокса.

Результати дослідження. Середня тривалість життя для всієї досліджуваної популяції склала 89 місяців (7,4 року). Однак при розподілі за етіологією собаки з ідіопатичною епілепсією мали значно вищі показники виживання - медіана тривалості життя становила 106 місяців (8,8 року), що є наближеним до середньої тривалості життя собак у загальній популяції. Натомість собаки з симптоматичною епілепсією мали медіану тривалості життя лише 67 місяців (5,6 року).

У групі тварин з ІЕ кастровані самці мали достовірно коротший час виживання порівняно з інтактними самцями ($p < 0,05$), що корелювало зі значно вищою частотою виникнення у них кластерних нападів. Багатофакторний аналіз показав, що єдиними факторами, які достовірно і різко знижували час виживання, були наявність кластерних нападів ($p < 0,05$) та епілептичного статусу ($p < 0,01$).

Цікавим клінічним спостереженням стало те, що застосування політерапії (комбінації двох протиепілептичних препаратів) не мало негативного впливу на тривалість життя порівняно з монотерапією. Крім того, у 11,5 % собак з ідіопатичною епілепсією було зафіксовано ремісію (відсутність нападів протягом 3 років і більше) навіть у тих пацієнтів, які раніше мали в анамнезі кластерні судоми.

Висновки. Собаки з ідіопатичною епілепсією при адекватному менеджменті можуть мати тривалість життя, порівнянну зі здоровими тваринами. Симптоматична епілепсія несе значно гірший прогноз. Головними предикторами передчасної смерті або евтаназії є не сам факт хвороби чи кількість препаратів, а розвиток кластерних нападів та епілептичного статусу, що вимагає від ветеринарного лікаря агресивнішого підходу до купірування таких станів.

Література

1. Fredsø N., Koch B. C., Toft N., Berendt M. Risk factors for survival in a university hospital population of dogs with epilepsy. *Journal of Veterinary Internal Medicine.* 2014. Vol. 28, No 6. P. 1782-1788. <https://doi.org/10.1111/jvim.12443>

2. Packer R. M. A., Shihab N. K., Torres B. B., Volk H. A. Clinical risk factors associated with anti-epileptic drug responsiveness in canine epilepsy. *PLoS One*. 2014. Vol. 9, No 8. e106026. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0106026>
3. Podell M., Volk H. A., Berendt M. et al. 2015 ACVIM Small Animal Consensus Statement on Seizure Management in Dogs. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2016. Vol. 30, No 2. P. 477-490. <https://doi.org/10.1111/jvim.13841>

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ЦИСТИТУ В КОТІВ

Билда Є. М., Палюх Т. А.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна
vm23-ye.bylda@nubip.edu.ua*

Вступ. Цистит у котів належить до найпоширеніших патологій нижніх сечовивідних шляхів, що становить значну частку звернень власників тварин до ветеринарних клінік. Це захворювання має складну етіологію: у більшості випадків воно проявляється як ідіопатичне, проте може бути зумовлене бактеріальною інфекцією, уролітіазом або дією стресових чинників. Висока частота рецидивів та ризик розвитку уретральної обструкції, особливо у котів-самців, визначають актуальність проблеми як у клінічному, так і в практичному аспектах ветеринарної медицини.

Своєчасна діагностика та адекватно підібрана терапія мають вирішальне значення для запобігання ускладненням, збереження функціональної активності сечовидільної системи та покращення якості життя тварин. Вивчення особливостей клінічного перебігу циститу, його діагностичних критеріїв та ефективних методів лікування дозволяє сформулювати комплексний підхід до ведення пацієнтів із даною патологією.

Мета дослідження. Вивчити особливості клінічного прояву, діагностики та лікування циститу у котів в умовах ветеринарної клініки «WSW clinic».

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили на базі ветеринарної клініки «WSW clinic» протягом 2025 року. Було обстежено 20 котів різного віку та порід із ознаками порушення сечовиділення (часте сечовипускання, болючість, наявність крові в сечі, сечовипускання поза лотком). Клінічне обстеження включало загальний огляд, пальпацію черевної порожнини та оцінку стану сечового міхура. Лабораторну діагностику проводили шляхом загального аналізу сечі з визначенням питомої щільності, рН, наявності білка, еритроцитів, лейкоцитів та кристалів солей, мікроскопії осаду. За потреби проводили бактеріологічне дослідження сечі для ідентифікації збудника та визначення його чутливості до антибіотиків. Також застосовували ультразвукове дослідження для оцінки морфологічних змін стінки сечового міхура, виявлення ехогенної суспензії та виключення уролітіазу.

Лікувальні заходи проводилися диференційовано залежно від встановленої етіології: при бактеріальному циститі застосовували антибактеріальні препарати з урахуванням антибіотикограми; при ідіопатичному циститі - протизапальні засоби, спазмолітики, дієтичні корми для підтримки функції сечовидільної системи, а також заходи щодо зниження стресових факторів та стимуляції водного режиму.

Результати дослідження. В ході клінічного обстеження 20 котів із симптомами порушення сечовиділення встановлено, що у 70 % випадків патологія мала ідіопатичний характер, тоді як у 30 % – була зумовлена бактеріальною інфекцією. Основними клінічними ознаками були полакіурія, дизурія та гематурія, які супроводжувалися поведінковими змінами (сечовипускання поза лотком, занепокоєння тварини).

Ультразвукове дослідження дозволило виявити потовщення стінки сечового міхура та наявність ехогенної суспензії, що підтверджує запальний процес. Лабораторні аналізи сечі показали підвищений рівень білка, наявність еритроцитів і лейкоцитів, а також кристалів солей у частини тварин. Бактеріологічне дослідження підтвердило наявність патогенних мікроорганізмів у котів із бактеріальним циститом та дозволило підібрати ефективну антибіотикотерапію.

Після проведеного лікування позитивна динаміка спостерігалася у більшості пацієнтів протягом 5–10 діб. Однак рецидиви частіше реєструвалися у котів, що перебували в умовах хронічного стресу або мали недостатнє споживання води, що свідчить про важливість корекції факторів утримання та годівлі.

Висновки. Цистит у котів є поліетіологічним захворюванням, у структурі якого переважає ідіопатична форма (70 % випадків). Поєднання клінічних ознак із лабораторними та інструментальними методами дослідження забезпечує своєчасну діагностику. Ефективність лікування зале-